

BLIIDORP MID-WINTER

Een avontuurlijke rondleiding door
de dierentuin gevolgd door
een Hollandse maaltijd voor
Fl. 32,50 en

Fl. 18,50 voor jaarkaarthouders
Alleen in december, januari en februari op
diverse zaterdagen en zondagen.

Voor informatie en reserveringen: **Diergaarde Blijdorp**, afd. Horeca, tel., 010 443 14 15

Hobby CENTRUM Magazijn Blijdorp

Nobelstraat 112
3039 SP Rotterdam
Telefoon 010 - 466 31 80

Gereedschappen • IJzerwaren
Elektra • Sanitair • Verf • Sleutelservice

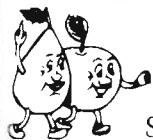
AUTORIJSCHOOLO
**CHRISTIE
HOOGENDIJK**

VOORHEEN
AUTORIJSCHOOLO
ATTENT

Hopklover 4
3069 DB Rotterdam

VOORHEEN
AUTORIJSCHOOLO
H. BEDUS

THEORIE- EN PRAKTIJKLESSEN
HOOG SLAGINGSPERCENTAGE.

H. Mourik en Zn

Specialist in
Aardappelen, groente en fruit.
Vers gesneden rauwkost,
vruchtensalade en stampotten.

Statensingel 127
3039 LJ Rotterdam
010 - 466 16 71

De Vriend
voor uw
ogen en oren.

van **Keulen**
BRILLEN CONTACTLENZEN HOORTOESTELLEN

Statenweg 108, Rotterdam, 010 - 4666052

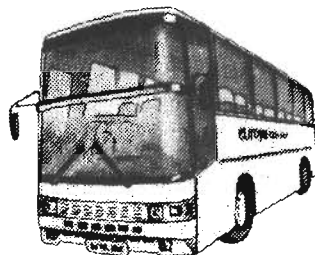
europa express®

De specialist voor uw touringcarreïs,
zoals:

- Dagtochten
- Personeelsreizen
- Excursies
- Bruiloften
- Schoolreizen
- Meerdaagse reizen

0181 - 331220

Rijksstraatweg 36 - Hellevoetsluis - Telex 29610 - Fax 0181 - 312368

Indische neushoorns in Europa

Blijdorp is een van de weinige dierentuinen in Europa, waar Indische neushoorns te bewonderen zijn. In dit verhaal speuren we naar de "roots" van onze neushoorns, Nico en Namaste. Daarmee geven we meteen een beeld van de geschiedenis van de Indische neushoorns in Europese dierentuinen en de wijze waarop de verschillende dierentuinen samenwerken voor het behoud van deze bedreigde diersoort. Tekst: Marc Damen en Marcel Kreuger. Foto's: Jörg Hess (2), Marleen Huyge en Peter Stolk. Met dank aan Dr. Gabriele Wirz-Hlavacek (Zoo Basel en stamboekhouder), Beatrice Steck (Zoo Basel) en Marleen Huyge (Dierenpark Planckendael).

Een belangrijk probleem met betrekking tot Indische neushoorns in Europese dierentuinen is, dat de populatie maar op heel weinig dieren is terug te voeren. De basis voor de huidige populatie in Europa werd gelegd door de dierentuin van Basel (Zwitserland). In 1951 kwam het mannetje Gadadhar naar Basel; een jaar later het vrouwtje Joymohti. Bijna alle Indische neushoorns, die nu in Europa te zien zijn, stammen van dit koppel af. Ook Nico en Namaste hebben beiden, hoewel ze uit verschillende dierentui-

nen komen, bloed van deze twee dieren in de aderen.

Gadadhar en Joymohti kregen in 1956 een mannelijk jong; een Europese primeur! In 1959 verhuisde Rudra, zoals het jong genoemd werd, naar de dierentuin van Milwaukee (U.S.A.), waar hij in 1967 zelf vader werd. Het tweede jong van Gadadhar en Joymohti werd in 1958 geboren en was een vrouwtje. Zij kreeg de naam Moola.

Gadadhar verwekte in totaal zeven jongen, waarvan vier bij Joymohti en twee bij zijn dochter Moola. Ook het eenzame vrouwtje dat in Hamburg woonde (Nepali II) ging af en toe op bezoek in Basel. In 1964 stierf Gadadhar plotseling. In de dierentuin van Berlijn stond echter al enige jaren een eenzaam mannetje, Arjun genaamd, dat tegen de laatste dochter van Gadadhar en Joymohti (geuïld werd).

Arjun bleek een goede fokman in Basel en met Joymohti en haar dochter Moola kreeg hij totaal 9 jongen. Twee jongen van Arjun en Moola, namelijk mannetje Puri en vrouwtje Nanda, vertrokken eind jaren zestig naar de dierentuin van Stuttgart.

Puri en Nanda (broer en zus!) kregen samen liefst 8 jongen, waarvan de laatste in 1991 geboren werd en de naam Namaste kreeg. Namaste verhuisde in 1993 naar Diergaard Blijdorp.

Arjun verwekte in totaal 19(!) jongen bij zes verschillende vrouwtjes voordat hij in 1983 stierf. Zijn zoon, de in 1980 geboren Chitawan, volgde hem op. Chitawan kreeg zijn halfzus Tanaya en zijn volle zus Ellora als partners, met wie hij zeven jongen voortbracht, voor hij in 1983 stierf.

In 1971 ontving Planckendaal een Indische neushoorn. Het dier, een mannetje, kreeg de naam Yassam. Een jaar later volgde het in Basel geboren vrouwtje Zutuma, dat in Planckendaal omgedoopt werd tot Zutuma.

Antwerpen (en daarmee ook Planckendaal) hebben namelijk een nogal bijzondere manier van naamgeving aan een diersoort. Alle dieren die in 1945 in Antwerpen geboren of aangekomen zijn, kregen een naam die begint met de letter "A". In 1946 begonnen alle namen met de letter "B" en zo werd het hele alfabet afgewerkt. De snelle rekenaars zal nu ook de naam "Yassam" kunnen verklaren en ziet meteen waarom Zutuma omgedoopt werd in "Zutuma". Op deze manier kan men in Antwerpen en Planckendaal aan de naam van het dier zien, sinds wanneer het in de dierentuin is!

In 1980 kreeg het koppel Yassam en Zutuma een jong, dat helaas meteen stierf. In 1982 ging het wel goed en werd Johanna geboren, in 1986 gevolgd door Nico. Hij verhuisde in 1990 naar Blijdorp.

Heden en toekomst:

Ondanks de grote mate van verwantschap in de Europese populatie ziet de toekomst er toch niet somber uit. De afgelopen jaren zijn er namelijk een paar dieren uit het wild en uit de Verenigde Staten aangekomen om te zorgen voor de broodnodige bloedverversing. Op dit moment zijn er 13 locaties in Europa waar Indische neushoorns gehouden worden. Deze worden hieronder, in alfabetische volgorde, kort besproken.

Basel heeft na het overlijden van fokman Chitawan nog drie vrouwtjes over. Men is druk op zoek naar een nieuwe man en

doet alle moeite om een onverwacht exemplaar (uit de Verenigde Staten of uit Azië) te verkrijgen. Voorlopig ligt de fok in Basel echter even stil.

Tierpark Berlin-Friedrichsfelde heeft een koppel Indische neushoorns. In 1985 en 1990 werden hierbij jongen geboren, maar de laatste tijd verloor de man zijn belangstelling voor het vrouwtje. Daarom is er in 1994 een vrouwtje uit het San Diego Wild Animal Park bijgekomen. Tot ieders verbazing bleek dit vrouwtje in Amerika gedekt te zijn, want nauwelijks vier maanden na haar aankomst in Berlijn, schonk zij het leven aan een jong, dat tot vreugde van iedereen ook nog eens een vrouwtje bleek te zijn. In Berlijn bevinden zich nu dus twee vrouwtjes die bijna onverwacht aan de Europese populatie zijn.

Zoo Berlin bezit sinds een paar jaar een koppel, bestaande uit een mannetje dat in Tierpark Berlin geboren is en een wildvang vrouwtje. Dit koppel is nog jong (het mannetje is nu zes jaar oud), dus dit biedt veel hoop voor de toekomst.

In **Chester** loopt één van de mannelijke jongen die in Whipsnade geboren zijn.

Het is de bedoeling dat één van de vrouwelijke jongen van Planckendaal hier naartoe gaat.

De dierentuin van **Keulen** heeft een koppel Indische neushoorns. De dieren zijn tien tot vijftien jaar oud, maar het mannetje (een broer van Namaste) schijnt niet helemaal in orde te zijn. Het vrouwtje heeft echter wildvang ouders en is onverwacht aan alle andere dieren in Europa, zodat het toch heel belangrijk is, haar bij de fok te betrekken.

Dvur Kralove in Tsjechië heeft ook een koppel. Het vrouwtje heeft al twee jongen gehad. De vader ervan is gestorven en sindsdien heeft het vrouwtje niet meer voor nageslacht gezorgd. Wellicht is de nieuwe bul (geboren in 1988) nog wat aan de jonge kant.

Liberec ontving het enige overlevende jong van het vrouwtje in Dvur Kralove. Hij bevindt zich echter al zeven jaar alleen in Liberec en het is moeilijk een weinig verwante partner voor hem te vinden.

Tierpark Hellabrunn in **München** is pas begonnen met het houden van Indische neushoorns. Op het moment heeft men een

bul uit Stuttgart (ook een volle broer van Namaste), een vrouwtje uit Stuttgart en een wildvang vrouwtje. De dieren zijn nog jong, maar het is toch van groot belang voor de Europese populatie dat met name het wildvang vrouwtje snel een jong krijgt.

Ook **Nürnberg** heeft een nog vrij jong koppel. Hij is in Stuttgart geboren (alweer een broer van onze "Nammie") en zij komt uit Basel. Omdat de meeste dieren direct of indirect uit "Basel" komen, zijn deze dieren qua bloedlijn voor de Europese populatie niet echt van belang.

In **Planckendaal** bevindt zich op het moment de meest succesvolle groep van Europa. Naast de nog jonge bul, die al vier jongen verwekt heeft, lopen hier twee fok-

vrouwtjes en hun twee vrouwelijke jongen. Het is de bedoeling dat Teja, het jong dat in 1992 geboren is, binnenkort naar een andere dierentuin verhuist om plaats te maken bij een eventuele nieuwe neushoorngeboorte.

In **Rotterdam** loopt Nico, afkomstig uit Planckendaal, nog een zoon van de vorige fokman aldaar. Zijn bruid heet Namaste en is in 1991 in Stuttgart geboren. Ook dit koppel is nog jong en heeft goede toekomstperspectieven. Inmiddels is Namaste gedekt; als alles goed gaat, wordt de geboorte in de herfst van 1997 verwacht.

De vader van Namaste, Puri, is nog steeds in **Stuttgart** te zien. Na de dood van zijn partner heeft hij sinds 1993 een wildvang vrouwtje als gezelschap. Het is van groot belang dat zij jongen krijgt, maar Puri is al op leeftijd en zijn genen zijn inmiddels ruimschoots over de wereldpopulatie Indische neushoorns verdeeld. Het is te hopen, dat er een genetisch gezien belangrijke neushoornman naar Stuttgart komt.

Whipsnade, tenslotte, heeft een vrij oud koppel dat de afgelopen decennia zes jongen gekregen heeft. Verwacht wordt dat deze dieren geen jongen meer krijgen. Een van hun jongen is nu de fokman in Planckendaal.

De Indische neushoorns in Europa staan er dus, ondanks de grote mate van verwantschap, niet zo heel slecht voor. Er zijn vele potentiële fokstellen, met een aantal onverwante dieren daarbij. Als de dierentuinen met Indische neushoorns goed met elkaar blijven samenwerken en veel dieren uitwisselen, blijft Europa een gezonde groep houden en kunnen we, ook over vele jaren, nog Indische neushoorns in Europese dierentuinen zien!

Ja, ik word ook "Vriend" van Blijdorp en ontvang bij mijn lidmaatschap twee gratis kaartjes voor Blijdorp of Artis en vier maal per jaar "Vriendennieuws".

Dhr./mevr:

Adres:

Postcode/plaats:

Geboorte datum:

Giro/bankrekening:

Telefoon:

Ik betaal na ontvangst van een acceptgiro.

Aangemeld door het lid:

Dhr./mevr.:

Telefoon:

Sonostraat 6-a • 3039 ZT Rotterdam • Tel: 010 - 467 66 37.

leven van Birma. In deel uit van ver-ke treinreis geboren. In geboren. Daarna naar Hannover, waar ze laatste veertig jaren van

e aanhangwagen af te de weg te laten lopen. e activiteiten zeer zeden, liet ze zich toch r nieuwe onderkomen e rest van haar leven

erzorgster in Gelsen-ield Birma bezig door ze in het circus geleerd voeren. Op het com-danste ze met kleine net haar hoofd op en vlogen dagen in het cir-nieuwe kunstjes zoals rraaiorgel. Tegenwoor-et publiek in de r afkeer op, maar in die itterend. Dankzij Birma een enorme belang-s hadden ook nog een a; door het draaien aan ar slurf, die verlamd ring), ook weer getraind eds meer mee doen, zo-irinken!

